

Testen

Testen is een belangrijk instrument in de bestrijding van het coronavirus. Zo kunnen we de verspreiding van het virus goed in de gaten houden.

Praktische informatie over testen

Op de website van de rijksoverheid vind je praktische informatie over testen. Je kunt een [afspraak maken voor een test](#) als je klachten hebt. Ook kun je getest worden als je nauw contact had met iemand met corona en geen klachten hebt. Ook vind je op die website informatie over de [uitslag van de test](#).

Waarom is testen belangrijk?

Het is belangrijk dat mensen zich laten testen bij klachten. Het zorgt er namelijk voor dat we nieuwe besmettingen eerder vinden. Mensen die het virus inderdaad blijken te hebben, gaan in isolatie en blijven thuis. De GGD start met bron- en contactonderzoek en adviseert quarantaine voor huisgenoten en nauwe contacten. Zo voorkomen we dat de patiënt en zijn of haar nauwe contacten anderen besmetten. Testen is dus belangrijk om de verspreiding van het virus in te dammen en in de gaten te houden.

Vaccineren, testen en maatregelen

Het vaccin beschermt straks mensen die zijn ingeënt tegen het virus. Maar iemand die gevaccineerd is moet zich, tot er voldoende mensen in Nederland zijn gevaccineerd, net als iedereen aan de maatregelen blijven houden. Daar zijn een aantal redenen voor. De vaccins werken goed en zijn veilig. Toch is er kans dat je besmet raakt, ook al word je er niet ziek van. Dat wordt nog onderzocht. We weten nog niet of mensen die zijn gevaccineerd andere mensen kunnen besmetten. Het is daarom belangrijk dat iedereen zicht voorlopig aan de maatregelen houdt.

Soorten testen

Er zijn verschillende soorten testen. Welke zijn dat en wat tonen ze aan?

<<afbeelding visual invoegen >>

De PCR-test

De PCR-test toont specifiek stukjes genetisch materiaal van het nieuwe coronavirus SARS-CoV-2 aan. Het is de meest gebruikte en meest betrouwbare test. Met een wattenstaafje wordt een uitstrijk genomen uit de neus en keel. Dit gaat naar een laboratorium voor de PCR-test. Bij de PCR-test worden kopietjes van een deel van het virus gemaakt. Een stukje genetisch materiaal van het virus wordt sterk vermenigvuldigd, om het aan te kunnen tonen. De PCR-test heeft een hoge testgevoeligheid. Dat betekent dat de PCR-test het virus ook oppikt bij iemand die nog weinig virus of weinig virus meer bij zich draagt.

Snelle PCR: LAMP-test

De LAMP (loop-mediated isothermal amplification) test is een soort PCR test, maar de test is sneller dan de meeste PCR-testen. Ook deze test werkt door het vermenigvuldigen of kopietjes maken van een stukje genetisch materiaal. De LAMP-test doet dat alleen op een andere manier dan een 'reguliere' PCR-

test. Voor de LAMP-test zijn andere apparaten en stoffen nodig dan voor PCR-testen, zodat ze elkaar in dit opzicht bij eventuele schaarste aanvullen en niet beconcurreren.

Meer over de PCR-test ([link naar aparte pagina, zie bijlage](#))

De antigeentest

De antigeentest toont antigenen van SARS-CoV-2 aan in neus- en/of keelslijm. Antigenen zijn stukjes van het virus (eiwitten) die een afweerreactie kunnen opwekken in het lichaam. Als je het virus bij je draagt, laat de antigeentest dat snel zien; meestal een kwartier na het opbrengen van het monster op de testcasette. De test is ook buiten het laboratorium te gebruiken. De antigeentest is minder gevoelig dan de PCR-test. Vooral als er weinig virusdeeltjes aanwezig zijn bij iemand die nog weinig virus of weinig virus meer bij zich draagt en dus nog niet of niet meer besmettelijk is, zijn de antigeentesten vaak negatief. Dan krijgt iemand mogelijk ten onrechte een negatieve testuitslag, terwijl de persoon wel COVID-19 kan hebben (gehad).

Meer over de antigeentest ([link naar aparte pagina](#))

Serologische test

De serologische test toont aan of er specifieke antistoffen tegen het nieuwe coronavirus Sars-CoV-2 in je bloed zitten. De test toont aan of je het virus hebt gehad. Antistoffen zijn onderdeel van je afweer, het immuunsysteem. Het lichaam maakt ze in reactie op de besmetting met het virus. Het kan 2 tot 3 weken duren voordat je lichaam de juiste antistoffen maakt en deze voldoende aanwezig zijn in je bloed, zodat ze gemeten kunnen worden. Voor een serologische test wordt wat bloed afgenomen. Deze test wordt vooral gebruikt voor onderzoek op bevolkingsniveau, door geselecteerde laboratoria.

Meer over de Serologische test ([link naar aparte pagina, zie bijlage](#))

Ademtest

De PCR-test en de antigeentest zijn testen die men al heel lang in de medische laboratoria gebruikt voor het vaststellen van andere ziekten. Er worden ook testen voor het coronavirus ontwikkeld die zijn gebaseerd op minder vaak gebruikte principes. Een van die testen is de zogenaamde ademtest, ook wel elektronische neus genoemd. Hierbij wordt uitgeademde lucht onderzocht op moleculen die erop wijzen dat je besmet bent met het virus. Deze test is vooral geschikt om uit te sluiten dat je het virus bij je draagt. Voor het aantonen van het coronavirus is een andere, tweede test zoals de PCR of een antigeentest nodig. Er wordt nog onderzocht hoe goed deze test is bij mensen zonder klachten en waar deze zou kunnen worden ingezet.

Wanneer welke test?

Met de komst van andere soorten testen is het belangrijk om goed te kijken hoe en wanneer bepaalde testen in de praktijk ingezet kunnen worden. Elke test kent voor- en nadelen. De snelheid van de uitslag, de plek waar de test gedaan kan worden (in of buiten een laboratorium) en de gevoeligheid van de test. In bepaalde situaties kan een fout-negatieve uitslag ernstige gevolgen kan hebben. Denk hierbij aan ernstig zieke mensen en aan kwetsbare mensen in instellingen. Het is belangrijk om dan een test te gebruiken die zo nauwkeurig mogelijk is.

Daarvoor is de PCR-test het meest geschikt. De PCR is de zogenaamde gouden standaard, en de LAMP-PCR wordt als gelijkwaardig gezien.

In situaties waarin het nadeel van een fout-negatieve testuitslag opweegt tegen bijvoorbeeld de snelheid en flexibiliteit kunnen ook minder nauwkeurige testen gebruikt worden. Bijvoorbeeld de antigeentest. De ademtest is een test die kan dienen als een voorselectie; bij een positieve uitslag is het belangrijk altijd een tweede test in te zetten.

Testen met en zonder klachten

Over het algemeen geldt dat de uitslag van iedere test betrouwbaarder is op het moment dat je net klachten hebt gekregen. Sinds 1 december kunnen ook mensen die geen klachten hebben zich tijdens hun quarantaine vanaf dag 5 laten testen.

Het kabinet wil in 2021 overgaan tot grootschaliger en vaker testen, ook van mensen zonder klachten. Zodat er meer mogelijkheden ontstaan om de samenleving te openen en er tegelijkertijd goed zicht op (de verspreiding van) het virus gehouden kan worden. Het Outbreak Management Team adviseert het kabinet hierover.

De rol van het RIVM bij testen

Het RIVM stelt de richtlijnen op voor het testen en het bron- en contactonderzoek in samenwerking met het veld. De GGD'en en ziekenhuizen voeren de testen uit. Daarbij is er een scherp oog voor de kwaliteit van de geboden testen. Ook doet het RIVM onderzoek naar verschillende aspecten van SARS-CoV-2 en de ziekte COVID-19. Zo doet het RIVM onderzoek naar verschillende soorten testen en [verzamelen we gegevens](#) van verschillende onderzoeken van andere Nederlandse laboratoria, om de gegevens te kunnen samenvoegen, zodat de laboratoria van elkaar kunnen leren en goed geïnformeerd keuzes voor bepaalde testen kunnen maken. Op het moment onderzoeken we onder andere welke antigeen- en antistoffentesten de meest betrouwbare resultaten geven. Ook onderzoeken we hoe goed je beschermd bent nadat je het virus hebt gehad. Het is nog niet bekend hoe lang antistoffen tegen het virus aanwezig blijven. Tot nu toe is bij een beperkt aantal mensen aangetoond dat zij voor een tweede keer besmet zijn geraakt.

WHO Referentielab

Het RIVM is WHO referentielaboratorium en ontwikkelt verschillende testen voor diagnostiek van het nieuwe coronavirus. Die diagnostiek wordt samen met internationale partners gecontroleerd. Vervolgens worden de technieken uitgerold naar laboratorium in binnen- en buitenland. De labs rapporteren de resultaten van kwaliteitscontroles aan het RIVM. Het RIVM kijkt hoe een lab functioneert ten opzichte van andere laboratoria.

Testcapaciteit in Nederland

De Rijksoverheid zorgt er samen met de GGD en het [Landelijk Coördinatie team Diagnostische Keten \(LCDK\)](#) voor dat er genoeg testlocaties, testmateriaal en laboratoria zijn die kunnen testen op het nieuwe coronavirus

